

ΚΟΜΗΣΣΑ ΔΕΛΑΣΕΡ

Μυθιστορία ΑΙΓΑΙΟΥ ΡΙΣΒΟΥΡΓ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ο Εχθρός.

[Συνέχεια]

— Αγαπητέ, έπανέλαβεν δύποκόμης, ίδου χριστού μέσον νὰ πληρώσῃς τὸ μέγα χάσμα, τὸ διόπιον ἔγινεν εἰς τὴν περιουσίαν σου.

— Ναι, ἀλλά...

— Τελείωσε.

— Πρῶτον δὲν ὑπάρχει τίποτε, τὸ διόπιον νὰ λέγῃ ὅτι ἡ δεσποινὶς Λατρᾶδ μὲ θέλει.

— Θὰ εἰπῇ νὰ ἀμέσως. Δὲν τὴν εἶδες ποτέ σου, ἀλλ᾽ ἐκεῖνη σὲ γνωρίζει. Μίαν ἡ μέραν, κατὰ τὴν διόπιαν ἀφίππευες εἰς τὴν δενδροστοιχίαν τοῦ δάσους τῆς Βουλόνης, δὲν διδελφός τῆς τῇ εἶπε: «Ίδε ἔνα φίλον μου, τὸν μαρκήσιον Βερβείν!» Ἡξεύρω δὲ ὅτι ἔκτοτε πολλάκις ἔστεκεν εἰς τὸ παράθυρον διὰ νὰ σὲ ἴσῃ.

— Ο πατέρ της ἔχει ἔξι ἐκατομμύρια καὶ ἕγω είμαι κατεστραμμένος ἡ σχεδὸν κατεστραμμένος, καὶ ἀν ἔζητον ἀπὸ τὸν κύριον Λατρᾶδ τὴν χειρ τῆς θυγατρός του, θὰ μὲ περιεγέλα.

— Σέ; ἔνα μαρκήσιον! ἀλλὰ δὲν ἡκουσεῖς λοιπὸν τί σοὶ εἶπον; «Ἐπειτα σὺ δὲν ἔχεις νὰ φοβηθῆς τίποτε, εἴπε μοι μόνον: Στέργω, κ' ἔγω ἀναλαμβάνω τὰ ἐπίλοιπα.

— Αγαπητὲ Σανζάκ, δὲν δύναμαι νὰ τὸ εἴπω.

— Δικτί;

— Διότι δὲν δύναμαι ν' ἀγαπήσω τὴν δεσποινὶδικ Λατρᾶδ, τὸ διατὶ τὸ ἡξεύρεις.

— Τί! σκέπτεσαι ἀκόμη τὴν ἐν Κορδελιέρη Ἐστέλλαν σου;

— Πάντοτε.

— Μίαν ἡλίθιον!

— Τὴν ἀγαπῶ!

— Διαβολὲ! πολὺ δυνατὸν ἔρωτα ἔχεις.

— Μετὰ τὰς ἀναζητήσεις, τὰς διόπιας ἐκάμημεν σὺ ἐκ μέρους σου καὶ ἔγω ἀπὸ τὸ ιδικὸν μου, ἐνοχεῖς ὅτι τὴν ἔχασα πλέον, ἡθέλησα νὰ τὴν λησμονήσω, τὸ ἡξεύρεις, ἀλλὰ δὲν τὸ κατωρθωσα· ἡ εἰκὼν τῆς μένει χαρχιγμένη εἰς τὴν καρδίαν μου καὶ ὅτι καὶ ἀν πράξω, ἡ ἀνάμνησης τῆς μὲ παρακολουθεῖ πάντοτε. Σανζάκ, μοὶ εἴπες τελευταῖον ὅτι θὰ ἔξηκολούθεις τὰς ἀναζητήσεις σου.

— Δὲν ἔπαυσα διόλου.

— Καὶ δὲν ἔκαμες τίποτε, πάντοτε ἀποτυχία ὑπάρχει;

— Πάντοτε ἀποτυχία; ἔπανέλαβε μετὰ κατηφείας δύποκόμης.

Καὶ τὸ βλέμμα του ἀπήστραψε στιγμιαῖς.

— Κάτι μοὶ λέγει ὅτι ἡ Χρυσαυγὴ εὐρίσκεται εἰς Παρισίους, ἔπανέλαβεν δὲν νέος, καὶ

ἡμεῖς δὲν ἡδουνήθημεν νὰ τὴν ἀνεύρωμεν, Σανζάκ.

— Εάν, ως πιστεύεις, εἶναι εἰς Παρισίους, ποῦ κρύπτονται δὲ πατήρ της καὶ αὐτὴ; Ἡξεύρεις τί μᾶς ἐστοιχίσαν αἱ ἔρευναι, τὰς διόπιας ἐπεχειρίσαμεν, μολονότι δὲ ἀνεζητήσαμεν εἰς Παρισίους κατὰ πάσσαν διεύθυνσιν μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν μᾶλλον ἀποκεντρων τημηάτων, δὲν ἀπελτίζομαι δύμας, ὅπως καὶ σὺ, ὅτι θὰ τοὺς ἀνεύρω μίαν ἡμέραν, διότι αἱ ἔρευναι μου ἔξακολουθοῦν. Ο Γαβρίων, τὸν διόπιον πληρόνω διὰ τοῦτο, δὲν λαμβάνει εἰς μάτην τὰ χρήματα, τὰ ὄπεια τοῦ διόδω ἡμέραν καὶ νύκτα εύρισκεται ἐπὶ ποδός· εἶναι δραστήριος, ἐπίμονος καὶ ἐπιτηδειότατος, περιπλέον δὲ τὸν ἔξηρθείσεν ἡ ἀποτυχία του καὶ μόνον ποῦ δὲν λυσσάξῃ πόστο τὸ κακόν του. Εάν δὲν τοὺς εύρισκει, συμπάνει ὅτι ἡ ἀνεχώρησαν ἐκ Γαλλίας ἡ ἀπέθανον.

— Οχι, σχι, ἡ Χρυσαυγὴ δὲν ἀπέθανεν!

— «Εστω, ἀλλ' ἐπὶ τέλους τί περιμένεις; τί θέλεις; Μοὶ ὡριλόγησες πρὸ ὄλιγου ὅτι σχεδὸν εἶσαι κατεστραμμένος, δὲν δύναμαι δὲ νὰ ὑπερθέω ὅτι σκέπτεσαι νὰ συζευχθῆς τὴν Χρυσαυγὴν σου, καὶ ἀν παραδεχθῶ ὅτι τὴν ἀνεύρουμεν. Εξαιρετον πράγμα ὃ ἔρως, ἀλλ' ἡ ἔνδεια, ἡ διόπια εἶναι φρικαλέα ὅταν ὑφίσταται τις αὐτὴν μόνος, ἀποθίνει τρομερός, ὅταν ἔχῃ καὶ σύζυγον. Αδριανέ, μὴ ἀνοησίας! σὲ παρακαλῶ, διότι ἔχουν μεγάλα ἐπακόλουθα. Η λέμβος σου ἔξωκειλε, πρέπει νὰ τὴν ἀνελκύσῃς καὶ νὰ κρατήσῃς καλλιτερον τὸ πηνόδιον...

» Σοὶ ρίπτω σανίδα σωτηρίας καὶ δύνασαι νὰ σωθῆς! Νυμφεύσου τὴν δεσποινὶδα Λατρᾶδ! ἀνοιξον τοὺς ὄφθαλμούς καὶ παρατήρησον καλῶς· ἐν καὶ ἡμισιού ἐκατομμύριον φράγκων προὶξ ἀποτελεῖ ἀκριβῶς τὴν ἔξαφανισθεῖσαν πατρικήν σου περιουσίαν.

» Δὲν ἀγαπάς, εἴπες, τὴν δεσποινὶδα Λατρᾶδ καὶ δὲν είμπορεις νὰ τὴν ἀγαπήσῃς. Αἴ! ἡλίθιος ποῦ εἶσαι καὶ ποιὸς νυμφεύεται σήμερον ἔξι ἔρωτος; Νυμφεύεται κάνεις διὰ τὴν προῖκα. Ήμεῖς οἱ ἄγνοες λατρεύουμεν τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Τὰ πάντα χάριν τῶν χρημάτων! Ερώτησον τοὺς μεγάλους ἀνδράς ἔξαφανισθεῖσαν πατρικήν σου περιουσίαν.

» Επαναλαμβάνω ἀνάλκυσον τὴν λέμβον σου· δῶσε εἰς τὴν δεσποινὶδα Λατρᾶδ τὸν τίτλον τῆς μαρκήσιας ἀντὶ τῆς προικὸς αὐτῆς, καὶ ἀλλὰ δὲν δύνασαι νὰ λησμονήσῃς τὴν Χρυσαυγὴν σου, φύλαξε τὴν μνήμην τῆς. «Οταν θὰ τὴν ἀνεύρωμεν, θὰ ἡσαι πλούσιος, τότε δέ... τότε, ἐπειδὴ δὲν θὰ ἡμπορήσης νὰ κάμης αὐτὴν σύζυγόν σου, θὰ τὴν ἔχῃς ἔρωμένην. Η σύζυγός σου θὰ σὲ δώσῃ χρήματα, ἡ ἔρωμένη σου θὰ σὲ δώσῃ ἔρωτα! Τὸ συμπέρασμά μου εἰς ὅλα αὐτὰ εἶναι τοῦτο: «Απόψε καὶ ὅχι βραδύτερον θὰ σὲ παρουσιάσω εἰς τὸν κύριον Λατρᾶδ.

— Αλλά...

— Αλλὰ δὲν ἔχει. Θὰ ἔλθῃς;

— Ερχομαι!

IE'

Ο πυρρογένειος.

Τὸ ὥρολόγιον ἐδείκνυε τὴν δευτέραν μ. μ. ὅτε ἡγέρθη ὁ ὑποκόμης ἵνα ἀπέλθῃ τῆς σίκιας τοῦ Αδριανοῦ, ὅστις ἐπίσης ἔξηρετο ταύτοχρόνως. Διαβάντες τὸν Σηκουάναν ἐπειδὴ τῆς βασιλικῆς γεφύρας ἀπεγχώρισθαν κατὰ τὴν εἰσόδον τοῦ κήπου τοῦ Κεραμεικοῦ.

— Πηγαίνεις εἰς ἐντάμωσιν τοῦ γέροντος Ισραηλίτου, καλὴν ἐπιτυχίαν! εἰπεν δύποκόμης.

Ο Αδριανὸς μετέβη παραχρῆμα εἰς τοῦ Ιουδαίου Σολομῶντος, κατακούντος ἐν τῇ ὁδῷ τῶν Αγαθῶν Παιίδων.

Ο Σολομῶν, γέρων αἰματώδους κράσεως, φαλακρός, κυφός, μὲ κοίλας καὶ ροδοκοκκίνους παρειάς, μὲ βλέμμα ἀπαστραπτον καὶ διαπεραστικὸν ὡς τὸ τοῦ ἀστοῦ, λίαν θαλερὸς εἰστέι, ἀναλόγως τῆς ἡλικίας του, ἐδέχθη τὸν νέον κατὰ τὸ σύνθετον τῷ γένειον τοῦ σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεως του.

— Κύριε μαρκήσιε, ἀπεκρίθη δύποκόμων, πολὺ λυποῦμαι, διότι δὲν δύναμαι ν' ἐνταποκριθῶ εἰς τὴν προσιμίων τῷ ἐστήλωσε τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεως του.

— Πῶς, κύριε Σολομῶν, δὲν θὰ μὲ δώσετε τὰς τριάκοντα χιλιάδας φράγκων, τὰς διόπιας σᾶς ζητῶ; Σᾶς ὑπόσχομαι ὅτι εἶναι τὸ τελευταῖον δάνειον, τὸ διόπιον κάμνω.

— Δὲν δανείζω πλέον χρήματα, κύριε μαρκήσιε.

Ο νέος ἐγένετο κάτωχρος.

— Κύριε Σολομῶν, εἶπε μετὰ ὑποτρεμούσης φωνῆς, μηπάς διότι δὲν ἔχω πλέον ἐπαρκεῖς ἔγγυησεις νὰ σᾶς δώσω;

— Ω! σχι διὰ τοῦτο, γνωρίζω τὴν περιουσίαν τοῦ κυρίου μαρκήσιου, τόσον ἵσως καλῶς, ὡς αὐτὸς ὁ Ἰδιος.

— Καλλίτερον ἐμοῦ, κύριε Σολομῶν.

— Λοιπὸν ἡσύχασε, κύριε μαρκήσιε, εἶπε τραπεζίτης δύναται ἀκόμη νὰ σὸι δανείσῃ ἔκαπτον περίου χιλιάδας φράγκων, χωρὶς νὰ κινδυνεύσωσι τὰ χρήματα του, καὶ ἐπὶ τούτων ἀιτέρφη μάλιστα ὑποθήκη.

— Σᾶς δύμολογῶ ὅτι ἐτρόμαξα, ἐνόμισα ὅτι ἀρνούμενος νὰ μὲ δανείσῃτε μοῦ ἀναγγέλλετε τὴν καταστροφήν μου.

— Θὰ κατεστρέψοι πράγματι, κύριε μαρκήσιε, καὶ θὰ κατεστρέψοι καθ' ὀλοκληρίαν, ἐὰν ἡναγκάζετο νὰ προσῆγῃς εἰς πώλησιν καταναγκαστικὴν τῶν ἀκινήτων κτημάτων σου, πώλησιν γενομένην ὑπὸ τῆς δικαστικῆς ἔξουσίας.

Ρῆγος ἐτάραξε τὸν νέον ἀκούοντα ταῦτα.

— Αλλὰ δὲν κατήνησας εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, προσέθηκεν δύποκόμης.

Ο Αδριανὸς σκώνει καὶ μεθ' ὅλην τὴν ἀνάμνησιν τῆς Χρυσαυγῆς ἐσκέφθη τὴν προῖκα τῆς δεσποινὶδος Λατρᾶδ.

— Κύριε Σολομῶν, εἶπε, δὲν σᾶς ἐλέγον πρὸ ὄλιγου φεύγατα καὶ συνωμολύγουν τὸ τελευταῖον μου δάνειον· θὰ βελτιώθωσι τὰ σίκονομικά μου, διότι προσεχῶς θὰ νυμφεύθω.

— Σὲ συγγκίρω, κύριε μαρκήσιε, ναι, ναι, νυμφεύσου.

— Θὰ μοὶ δώσῃς αὐτὰς τὰς τριάκοντα

— 'Εὰν δὲ κύριος μαρκήσιος ἐπιθυμῇ νὰ ἔλθῃ, εἶπεν δὲ Θεόδωρος, δὲ κύριος Πέτρος Ρουσώ τὸν δέχεται.

Ο 'Αδριανὸς ἡκολούθησε τὸν θεράποντα, ὅστις εἰσῆγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ φίλου τοῦ Ἰσραηλίτου Σολομῶντος.

Καὶ τὸ δωμάτιον τοῦτο δὲν ἐφωτίζετο καλλίτερον ἔκεινον, ἐν ὦ περιέμενεν ἐπὶ τοσούτον, ἢ δὲ ἐπιπλοσκευὴ αὐτοῦ συνίστατο εἰς ἐν ἀνάκλιντρον παλαιὸν καὶ τέσσαρας ἑδρας πεπλακιωμένας, ὡν τὸ ὄρασμα πολλαχοῦ ἦν ἐσχισμένον, εἰς βιβλιοθήκην, αἱ θεσιες τῆς δοπίας ἐλύγειον ὑπὸ τὸ βάρος πολλῶν μεγάλων τόμων, καὶ εἰς μέγα γραφεῖον ἐκ μαύρου ξύλου, ἐφ' οὐ ἔκειντο βιβλία καὶ χαρτία, ἐνώπιον τῶν δοπίων ἐκάθιτο ἀνήρτις.

Ο ἀνὴρ οὗτος, δὲ κύριος Πέτρος Ρουσώ βεβαίως, ἐφόρει κοιτωνίτην μετὰ μεγάλων τετραγώνων, τὰ χρώματα τῶν δοπίων ἥσαν δυσδιαγνωστα· δὲ πώγων του ἡτο πυρρὸς καὶ ἥρχιζε νὰ λευκάνηται· τοῦ αὐτοῦ χρώματος ἡτο καὶ ἡ ἀπλόθριξ κόμη αὐτοῦ, καὶ μόνον ἐπὶ τῶν κροτάφων εἶχε τὸ γρῦμα τοῦ γύψου.

Ἐπὶ τῆς ρινὸς ἔφερε κρεμαστὰς διόπτρας μετὰ χρυσῆς στεφάνης, καὶ οἱ μεγάλοι καὶ κυανοὶ αὐτῶν ὕψοι ἐκάλυπτον καθ' ὀλοκληρίαν τοὺς ὄφθαλμούς του.

Βεβαίως ἀδύνατον ἡτο ν ' ἀναγνωρίσῃ δὲ μαρκήσιος τὸν πατέρα τῆς Χρυσαυγῆς, ὃν ἄλλως τε ἀπαξί μόνον εἶδεν ἐν νυκτὶ, χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ ἔξετάσῃ τὰ χαρακτηριστικά του, βλέπων αὐτὸν οὕτω μητηριεσμένον.

"Ἀλλως τε δὲν ἡδύνατο τις νὰ διακρίνῃ τὸν φευδῆ πώγωνα καὶ τὴν φενάκην, ἐκτὸς μόνον ἐὰν παρετήρει αὐτὰ· ἐκ τοῦ πλησίον.

Ἄφοι ἔχαιρέτισεν δὲ Αδριανός, συγκεκινημένος καὶ στενοχωρημένος, παρετήρει οἰονεὶ μετὰ φόβου τὸν πώγωνα, τὴν κόμην καὶ πρὸ πάντων τὰς διόπτρας τοῦ φίλου τοῦ Σολομῶντος, διὰ τῶν δοπίων διήρχετο τοῦ βλέμματός του ἡ λάμψις.

— "Αλλος Έβραίος οὗτος, διενοήθη δὲ νέος.

Ο κόμης προστηλώσας πρὸς στιγμὴν τοὺς ὄφθαλμούς ἐπὶ τοῦ μαρκήσιος τῷ ἔνευσε νὰ καθήσῃ, δείξας αὐτῷ κάθισμα.

— Κύριε Βερβείν, τῷ εἶπεν, ἔρχεσαι ἐνταῦθι ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Ἰωσὴφ Σολομῶντα, ως μοὶ εἶπον;

Ο 'Αδριανὸς ἐρρίγησεν ἀκούσας τὸν τόνον τῆς φωνῆς τοῦ κόμητος.

— Δὲν μοὶ εἶναι ἀγνωστος η φωνὴ αὐτη, διενοήθη.

Αλλ' ἡτο νῦν τόσον μακραῖ τῆς Κορδελιέρης, ὥστε δὲν ἐνεθυμήθη διόλου.

— Ναί, κύριε, ἀπεκρίθη, ἐστάλην ὑπὸ τοῦ κυρίου Σολομῶντος.

— "Εγεις ἐπιστολὴν του;

— "Οχι, κύριε, τὸ ἐπισκεπτήριον του μόνον, ίδου αὐτό.

— Πολὺ καλά, ἀρκεῖ αὐτό, διατί ἔρχεσαι!

— "Εγω ἀνάγκην μεγάλου ποσοῦ, ἐψέλλισεν δὲ Αδριανός.

— Εἰπὲ τὸν ἀριθμόν.

— "Εγω ἀπόλυτον ἀνάγκην είκοσι πέντε χιλιάδων φράγκων, ἐπιθυμῶ ὅμως νὰ διανείσθω τριάκοντα χιλιάδας.

— "Α ! καὶ πότε θέλεις αὐτὸ τὸ ποσόν ;
— Σήμερον.

— Εἶναι πρόγυματι ἐπείγουσα ἀνάγκη ;
Ο Σολομὼν θὰ σοὶ εἴπε βεβαίως, κύριε μαρκήσιε, ὅτι ἀκριβῶς δὲν δανείζω χρήματα, δισάκις δὲ συμβῆ νὰ μετέλθω τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο, τὸ κάμνω μᾶλλον διὰ νὰ ὑποχρεώσω, πίστευσέ με, καὶ σχεῖ διὰ νὰ τοποθετήσω κεφαλαίον ἐπὶ μεγάλῳ τόκῳ.

»'Απὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἀγαπῶ νὰ κάμνω ἐκδουλεύσεις εἰς οὓς εύπατριδῶν διὰ λόγους τοὺς δοπίους περιττὸν γὰρ σᾶς γνωστοποιήσω, κάμνω ὅμως τὴν ἐκδουλεύσιν μετὰ τῆς δικοφρᾶς τοῦ ὅτι τολμῶ νὰ τοὺς ἐπιπλήξω καὶ νὰ τοὺς δώσω συμβουλάς, τὰς δοπίας δὲν ἀκούουν πάντοτε, διστυχῶς περιπλέον δὲ ὅταν δανείζω ποσὸν κατὰ τὸ μᾶλλον ἤ ἡττον μέγα, ἀγαπῶ νὰ γνωρίζω τὴν χρῆσιν τὴν δοπίαν θὰ κάμουν. Αὐτὸ τὸ ἔδιον ζητῶ νὰ μάθω καὶ παρὰ τοῦ μαρκήσιου Βερβείν. ³Α ! εἴμαι ὀλίγον περίεργος ως βλέπεις.

— Δὲν θὰ σᾶς τὸ κρύψω, κύριε, ἀπεκρίθη δὲ Αδριανός· χθὲς ἐπαιξα ἐπὶ λόγῳ καὶ ἔχασα είκοσι χιλιάδας φράγκων.

— Καὶ πρὶν πόσα ἔχασες;

— Δώδεκα χιλιάδας.

— "Ητοι τριάκοντα δύο χιλιάδας φράγκων διὰ μίαν καὶ μόνην ἐσπέραν.

Ο νέος ἐταπείνωσε τὴν κεφαλήν.

— Κύριε μαρκήσιε, ἐπανέλαβεν δὲ κόμης, τὶ πρόσοδον ἔχετε;

— Εβδομήκοντα πέντε χιλιάδων φράγκων, ἀλλὰ δύναμαι νὰ τὴν διαπλασιάσω καὶ νὰ τὴν τριπλασιάσω μάλιστα.

— Πῶς;

— Κάμνων τεσσαράκοντα δὲ πεντήκοντα ύλοτομίας ἀντὶ είκοσιν.

— Δηλαδὴ καταστρέφων, κύριε μαρκήσιε, τὸ κτήμα σου ! 'Αλλ' εἶναι κακιστὸν τὸ μέσον αὐτοῦ, κύριε καὶ ἐπειτα ποῦ θὰ καταντήσῃς, τὶ θὰ κάμης τὴν πρόσοδον τὴν δοπίαν τόσον καλῶς διεγειρίσθη δὲ πατήρ σου ; Αἰσθάνεσαι δύως αὐτὸ τόσον καλῶς, ὥστε δὲν ἔφθασες ἀκόμη εἰς τὸ ἔσχατον τοῦτο μέτρον. "Αφες ὅρθια τὰ δάση σου, κύριε μαρκήσιε.

»'Αλλ' ἀς παραδεχθῶμεν πρὸς στιγμὴν ὅτι κάμνεις τὴν ἀνοησίαν αὐτήν, ἀς παραδεχθῶμεν ἐπ' ισης ὅτι θὰ χάσῃς εἰς τὸ χαρτοπαικτεῖα, τὶ θὰ κάμης τὴν πρόσοδον τὴν δοπίαν τόσον καλῶς διεγειρίσθη δὲ πατήρ σου ; Αἰσθάνεσαι δύως αὐτὸ τόσον καλῶς, ὥστε δὲν εἴσαις χιλιάδες φράγκων. Ζημία ἐκ τοῦ χαρτοπαικτίου ὄγδοοκοντα τέσσαρες χιλιάδες φράγκων, διαφορὰ ἑκατὸν πεντήκοντα ἔννέα χιλιάδες φράγκων. Καὶ τὰ ἔξοδα τῆς οἰκίας σου, διὰ τὰ δοπία δὲν δύιλω ! Βλέπεις καλῶς, κύριε μαρκήσιε, ὅτι εἶναι κακόν τὸ μέσον αὐτοῦ, κακιστὸν.

»'Μετὰ τὴν φοβερὰν ἐκείνην ύλοτομίαν θὰ διεγύνῃς ἀκόμη ἔξι τὸ πολὺ μῆνας, καὶ ἐπειτα, ἐπειδὴ δὲ τὰ ζιζάνια, τὰ δοπῖκα εἴκοσιπέντε χιλιάδες φράγκων. Καὶ τὰ ἔξοδα τῆς οἰκίας σου, διὰ τὰ δοπία δὲν δύιλω ! Βλέπεις καλῶς, κύριε μαρκήσιε, ὅτι εἶναι κακόν τὸ μέσον αὐτοῦ, κακιστὸν.

κτονίαν σου : "Ητο κλέπτης δὲ μαρκήσιος Βερβείν !

Ο νέος ἐγένετο κατακόκκινος.

— "Ω ! κύριε, ύπέλαθε μετὰ τρεμούσης φωνῆς, προτιμῶ μᾶλλον νά . . .

— Τί ;

Ο 'Αδριανὸς διετέλει ἀφωνος, οὐδὲν εὔρισκων ν ἀπαντήσῃ.

— "Ελλ, ἐλεγε καθ' ἔαυτὸν δέ κόμης, δὲν ἐνεκρώθησαν πάντα τ' ἀγαπά αἰσθήματά του δύναται τις νὰ τὸν σώσῃ,

15

Τὰ οἰκογενειακὰ κοδιμῆματα.

Μετὰ μικρὰν σιωπὴν δὲ κ. Δελασέρ ἐπανέλαβεν :

— Κύριε μαρκήσιε, ἐτράπης κακὴν δόδον, εἰς τὴν δοπίαν φέρεσαι ἀκατασχέτως; κάτω αὐτῆς εύρισκεται ἡ φοβερὰ ἀδυσσος, ἡ δοπία ἀναμένει τοὺς ἀπεριτέπτους καὶ τοὺς μωρούς. Στρέψων ὄπίσω ταχέως — καὶ νομίζω ὅτι ὑπάρχει καιρὸς — λάβε δῆλην δόδον.

»'Βλέπεις ὅτι ἐπιπλήττω καὶ νουθετῶ ἐκτελῶν τὸ πρόγραμμά μου.

»'Πεπροκισμένος ως είσαι, μὲ καλὰ προτερήματα, ἔχεις κατὶ καλλίτερον νὰ κάμης ἀντὶ νὰ διέρχησαι τὸν καιρὸν σου εἰς τὰ χαρτοπαικτεῖα, εἰς τὰ παρασκήνια τῶν θεάτρων, πλησίον πωλητριῶν φιλημάτων, αἱ δοπίας είναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον ἐψιμυθιώμεναι, ἡ εἰς εὐωχίας εύθυμούντων. Η Γαλλία, κύριε μαρκήσιε, ἡ Γαλλία, ἡ ἀγαπητὴ μας πατρίς, δὲν διαθέτει παραπολὺ ὅλα τὰ τέκνα της πρὸς ὑπηρεσίαν της !

»'Η διοίκησις, ἡ νομοθεσία καὶ ἡ μεγάλη βιομηχανία, ἡ δοπία δεκαπλασιάζει τὸν ἐθνικόν μας πλοῦτον, ἀποχιτεῖ διανοίας. Τί θὰ γίνης, ἀσωτός καὶ χωρὶς ἀξίαν ἀνθρωπος, ἐκ τῶν μωρῶν ἐκείνων καὶ μεστῶν κενοδοξίας καὶ ψυδεῖς φιλοτιμίας, οἱ δοπίοις κυλίσανται εἰς τὸν βόρβορον, ἀποκτηνούνται, κατατρέφουσι τὴν ὑγείαν των, καὶ μόνον γνωρίζουν νὰ κατασπαταλῶσι τὴν περιουσίαν, τὴν δοπίαν ἀπέκτησαν οἱ πατέρες των.

»'Γαλλός ἀνωρεψής εἰς τὴν πατρίδα του, δὲν λογίζεται πλέον Γαλλός ! Τὸ ζύλον τὸ μὴ φέρον καρπὸν κόπτεται καὶ εἰς πῦρ βαλλεται, ἔκριζονται δὲ τὰ ζιζάνια, τὰ δοπῖκα ἐμποδίζονται τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ σίτου ! 'Έαν ὄφειλης τι εἰς τὴν Γαλλίαν, κύριε μαρκήσιε, ὄφειλεις ἐπίσης καὶ εἰς σέ, εἰς τὸ ἀρχαῖον καὶ ωραῖον οἶνομα, τὸ δοπίον φέρεις, εἰς τὴν μνήμην τῶν γενναίων προγόνων σου.

»'Είσαι νοήμων, πεπαιδευμένος καὶ νέος, ἔχεις ἐνώπιον σου στάδιον εύρυ. Συμβουλεύσου τὰς δυνάμεις καὶ τὴν εύφυταν σου καὶ ἔκλείσουν ! 'Επαναλαμβάνω, κύριε μαρκήσιε, ὅτι δὲν δικαιοῦται κανεὶς σῆμερον νὰ ἴναι περιττὸς ἀνθρωπος. "Ολοι εἰς τὸν κακὸν καλῶς, κύριε μαρκήσιε, διὰ τὰς δυνάμεις καὶ κατὰ τὰ μέσα του ἔκαστος, ὄφειλουν νὰ ἔργαζονται !

Ο νέος χαμαὶ νεύων ἐλεγε καθ' ἔαυτόν :

— "Εχει δίκαιον !

— Δὲν σ' ἐρωτῶ εἰς τὶ ποσὸν ἀνέρχονται τὰ χρέη σου, ἐπανέλαβεν δὲ κύριος Δελασέρ, διότι ὅσα χρεωστεῖς εἰς τὸν Σολομῶντα καὶ

πιθανώς καὶ εἰς ἄλλους, δὲν ἐνδιαφέρει ποσῶς ἐμέ. Οἱ Σολομὼν εἶναι φίλος μου, τὸν γνωρίζω, ἀλλὰ δὲ σ' ἔστειλε πρὸς ἐμέ, τὸ ἐκαμέ, διότι εἶναι βέβαιος ὅτι δύναμαι γὰρ ὑπεραγματευθῷ μαζί σας καθ' ὃν ὅμως τρόπον προχωρεῖ, ἐάν ἔξακολουθήσῃς τὴν αὐτὴν ζωὴν, πολὺ ταχέως θὰ φθάσῃς εἰς τὸν ὅλεθρον. Τὶ δὲ θὰ σοὶ μένωσι τότε; τὸ αἰσχος, διότι ἔκαμες τόσην κακὴν χρῆσιν τῆς νεότητός σου, ἢ περιφρόνησις τῶν τιμίων ἀνθρώπων, αἱ παντοιδεῖς ἔξουδενώσεις, ἢ ἀποστροφὴ καὶ τὰ σκώμματα τῶν ἀρχαίων σου φίλων, οἱ ὅποιοι θὰ λέγουν δύταν σὲ βλέπουν διερχόμενον: «Γιὰ ίδετε τὸν ἀτυχῆ ἔκεινον μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω, φοβεῖται μὴ τὸν ἴδωσιν. Εἶναι ὁ μαρκήσιος Βερβεῖν, ἀλλοτε τόσον εὔθυμος καὶ τόσον ωραῖος νέος.»

— Μ' ἐμβάλλετε εἰς ἀπελπισίαν, κύριε, εἴπεν ὁ Ἀδριανὸς μετὰ πεπνιγμένης σχέδου φωνῆς.

— Σοὶ προεῖπον, κύριε μαρκήσιε, ὅτι αὐτὸν εἶναι τὸ πρόγραμμά μου. Μὲ εὐρίσκεις ἵσως πολὺ τολμηρόν;

— «Οχι, κύριε, αἰσθάνομαι εἰς τοὺς λόγους σου τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ ὅποιον εὐχερεστεῖσθε νὰ μοὶ φανερώσετε, δύσον δὲ καὶ ἀν εἶναι σκληροί, τοὺς ἀκούω μετ' εὐλαβείας.

— Καλάς ἀλλως τε εἴμαι γέρων καὶ ἐπιτέπονται εἰς τὴν ἡλικίαν μου. «Ελα, θὰ ἐπωρεύθης τῶν συμβούλων μου;

— Θὰ προσπαθήσω, κύριε.

— Καλὸν καὶ αὐτό. Κύριε μαρκήσιε, γνωρίζεις τὴν παροιμίαν: «Βίπε μου μὲ ποιεὺς συναναστρέφεσκα διὰ νὰ σοῦ εἰπῶ ποιεὶς εἰσαι!» Περιστοιχίζεσαι ὑπὸ κακῶν ἀνθρώπων, ἔχεις κακοὺς συμβούλους. Οἱ κόλακες εἶναι ἔχθροι τοὺς εἰδεῖν ὁ κόσμος καὶ θὰ τοὺς ἴδῃ ἀκόμη νὰ κατακρημνίζουν ἀνθρώπους ὑψηλὰ εὐρισκομένους. Πρόσεξε! Δυσπίστει πρὸς τοὺς ψευδεῖς φίλους.

— Πῶς νὰ τοὺς ἀναγνωρίσω;

— «Ἐξ ὅσων σὲ συμβουλεύουσι νὰ κάμηνται, ἐξ ὅσων αὐτοὶ οἱ ἴδιοι κάμνουν. «Ω! κύρην κ' ἐγὼ νέος, ἔκαμα καὶ ἐγὼ παρεκτρόπας. Ἐπιτρέπεται νὰ ἔχῃ τις ἀδύνατον χαρακτῆρα καὶ νὰ μὴ ἔχῃ ίδιαν θέλησιν, ἀλλὰ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἔχῃ πάντοτε κάτι τι, μίαν δύναμιν ἢ ὅποια νὰ τὸν συγκρατῇ. Δὲν τὸ αἰσθάνεται αὐτό, κύριε μαρκήσιε; ἐπὶ παραδείγματι, τὴν ἀνάμνησιν τοῦ πατρός σου, τῆς μητρός σου... ἢ καὶ τὴν ἀνάμνησιν προσώπου, τὸ ὅποιον ἀγαπᾶς ἢ ἡγάπησας;»

— Η φωνὴ τοῦ κόμπτος ἔτρεμεν, ἀπαγγέλλοντος τὰς τελευταίας λέξεις ἔγερθεις ὁ ἐκ τοῦ καθίσματός του ἀνέμενε μετ' ἀγωνίας τὴν ἀπάντησιν τοῦ νέου.

— Ναί, ναί, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Ἀδριανὸς ζωογονθεῖς, ἔχετε δίκαιον φίλαττω τὴν ἀνάμνησιν τοῦ πατρός μου, τῆς μητρός μου, ἢ ὅποια μὲ ἡγάπα πολὺ, καὶ αἰσθάνομαι ὅτι αὐτὸς ἀποτελεῖ δύναμιν δι' ἐμέ.

— Ο κ. Δελακόρη κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ καθίσματός του.

— «Α! δὲν συλλογίζεται πλέον τὴν θυγατέρα μου! εἶπε καθ' ἔχυτόν.

— Καὶ ἀπέπνιξε στεναγμὸν ἐν τῷ στήθει αὐτοῦ· κύριος ὅμως ἔχει τὸν ἀπανέλαβε.

— Λοιπόν, κύριε μαρκήσιε, ἢ δύναμις αὐτὴν θὰ σὲ χρησιμεύσῃ.

Εἶτα μεταβαλὼν αἰρνης τόνον:

— Τώρα, κύριε μαρκήσιε, εἶπεν, δις ὄμιλησμαν περὶ τοῦ ἀντικειμένου διὰ τὸ ὅποιον ἥλθετε. Ἐπιθυμεῖτε νὰ δανεισθῆτε εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα χιλιάδες φράγκων:

— Ναί, κύριε.

— Λοιπὸν ἔχω μίαν πρότασιν νὰ σοὶ κάμω.

— Ποίαν, κύριε!

— «Ἐχεις, μ' εἶπεν ὁ Σολομὼν, μεγαλοπρεπῆ κοσμήματα, τὰ ὅποια εἶδε καὶ ἔξητασε λεπτομερῶς, ἀφοῦ καὶ μοὶ τὰ περιέγραψε μετ' ἀκριβείας.

— Τὰ ὅποια ἀνήκουν εἰς τὴν μητέρα μου.

— Καὶ πρὸ αὐτῆς εἰς πολλὰς μαρκήσιας Βερβεῖν, τὸ γνωρίζω. Μεταξὺ τῶν πολυτίμων ἔκειγων λίθων ὑπάρχει τιμαλφές κόσμημα ἐκ σμαράγδων, ὃντον τῆς βασιλίσσης Μαρίας Λεζίσκης πρὸς τὴν μαρκήσιαν Ραψύμονδου Βερβεῖν χρηματίσασαν ἐπίτιμον κυρίαν· αὐτὸν ἔδοθη εἰς ἐκδήλωσιν εὐγνωμοσύνης διὰ τὰς ἴδιαιτέρας πρὸς τὴν βασιλίσσην υπηρεσίας τοῦ μαρκησίου Φιλίππου Βερβεῖν.

— Εἶναι ἀληθές, κύριε.

— Χρηματίσας τραχείτης ἀλλοτε, εἶχόν μεγάλας σχέσεις μετὰ τῶν αὐλῶν τῶν αὐτοκρατόρων καὶ τῶν βασιλέων. καὶ ἀκόμη καὶ σήμερον εἰς τινὰς περιστάσεις οἱ πρίγκηπες ἀπευθύνονται πρὸς ἐμέ. Εἰς πρίγκηψη, ἐποικαζόμενος σήμερον νὰ γυμφευθῇ, μ' ἐπεφόρτισε νὰ τῷ ἀγοράσω τὰ κοσμήματα, τὰ ὅποια θὰ κοσμήσουν τὴν μνηστήν αὐτοῦ, ἢ ὅποια εἶναι θυγάτηρ βασιλέως.

— «Ἐζήτησα εἰς τὰ μεγάλα κοσμηματοπωλεῖα τῶν Παρισίων τοῦ Φοντάνα ὡς καὶ εἰς τὰ πλουσιώτερα καὶ ὀρχιστάτα, ἀλλὰ κανένα ἀπὸ αὐτά, κύριε μαρκήσιε, δὲν δύναται νὰ συγκριθῇ ὡς πρὸς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ὀρχιστήτη πρὸς τὰ μεγαλωπρεπῆ κοσμήματά σας. Ἐν συντόμῳ μοὶ ἥλθεν ἡ ιδέα ν' ἀγοράσω τὰ κοσμήματα αὐτὰ διὰ τὸν πρίγκηπα, τὸν ὅποιον σᾶς προείπα.

— Αδύνατον, κύριε! ἀνέκραξεν ὁ Ἀδριανός.

— Διατί;

— Διότι εἶναι κόσμημα τῆς μητρός μου!

— Αληθῶς. Φοβεῖσαι ἵσως μήπως δὲν τὰ πληρώσω ὅσον ἔξιζουν;

— «Οχι, δὲν φοβοῦμαι αὐτό. Θὰ ἐννοήστε βεβαίως ὅτι, διὰ νὰ μὴ δεγχθῇ τὴν πρότασίν σας, ὑπακούω εἰς αἰσθηματικοῦ σεβασμοῦ καὶ εὐλαβείας.

— Τότε λοιπὸν δὲν θέλεις νὰ πωλήσῃς τὰ κοσμήματά σου!

— Ποτέ!

— «Εστω· δὲν δύναμαι νὰ σὲ κατηγορήσω, θταν ἔκεινο τὸ ὅποιον κάμνεις ἢναι καλόν· τούναντίον μάλιστα σ' ἐπιδοκιμάζω, κύριε μαρκήσιε. Η ἐπιθυμία μου ν' ἀγοράσω τὰ κοσμήματα σου διὰ τὸν πρίγκηπα δὲν μὲ τυφλώνουν εἰς βαθύμον, ὥστε νὰ μὴ συνομολογήσω ὅτι τὰ κοσμήματα αὐτά, εῖναι εἰκογενειακὴ κληρονομία, τὴν ὅποιαν ἔφερον ἀλληλοδιαδόχως πολλαὶ μαρκησίαι Βερβεῖν· καὶ διὰ τοῦτο ἔχουσι μεγαλειτέραν ἔξιαν τῶν χρημάτων.» Ας ἴσωμεν λοιπὸν ἔὰν ἥναι δύνατόν νὰ συνέννηθῶμεν ἄλλως.

— Θὰ σὲ δανεισθαντα χιλιάδες φράγκων μὲ τὸν νόμιμον αὐτῶν τόκον.

φράγκων, ἀλλ' ἐννοεῖς ὅτι ἔχω ἀνάγκην ἐγγυήσεως. Καὶ θὰ μοὶ ὑποθηκεύσῃς ἐν κτήμασι, ἐν δάσοσι ἢ καὶ ἐν γένει ὅλα σου τὰ κτήματα, ἀλλ' ἐπειδὴ γνωρίζω ὅτι δανεισθήσῃς μεγάλας ὑποθήκης, δὲν ἐπιθυμοῦ νὰ λάβω ἐγὼ ὑποθήκην, πρᾶγμα τὸ ὅποιον καὶ δὲν ἔκαμα ποτέ. Ἐπειδὴ δανειζῶ χρήματα μόνον εἰς περιστάσεις, ζητῶ ἐγγυήσεις ἐκείνας τὰς διποτίσιας θέλω. Λοιπόν, κύριε μαρκήσιε, σοὶ δανειζῶ τὰς τριάκοντα χιλιάδες φράγκων ἐπὶ υποθήκη τῶν κοσμημάτων σου.

Ο νέος ἐκινήθη μετὰ στενοχωρίας.

— Δὲν ἡδύνασθα νὰ δεχθῆς τὴν πρώτην μου πρότασιν, τὸ ἐννόηστα, ἐξηκολούθησεν δικόμης, τίποτε ὅμως δὲν σ' ἐμποδίζει νὰ δεχθῆς τὴν δευτέραν. Τὰ κοσμήματα σου θὰ ἥναι καὶ ἀλλὰ ἀσφαλῆ, ώς ἔὰν εὑρίσκοντο εἰς τὴν σίκιαν σου, καὶ δύνασαι νὰ τὰ λαθῆς διπόταν θελήσῃς.

— Εννοῶ, κύριε, ἐψέλλισεν ὁ Ἀδριανός, ἀλλα... ἀλλα...

— Λοιπόν;

— Δέν... δὲν δύναμαι...

— Εννοῶ τὴν ἀμηχανίαν σου, κύριε μαρκήσιε, δὲν θὰ τὰ ἔχῃς τὰ κοσμήματά σου, αἱ;

— Τὸ δημοσιῶν, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Ἀδριανός.

— Εύρισκονται εἰς τὸ ἐνεγκυροδανειστήριον.

— Τὸ τέλευτε;

— Ναί, ἡξεύρω ὅτι τὰ ἐνεγκυρίσεις πρὸ δέκα μηνῶν ἀντὶ πεντήκοντα χιλιάδων φράγκων, ἥτοι ἀντὶ τοῦ τετάρτου σχεδὸν τῆς ἀξίας των. Καὶ (νὰ σὸν τὸ εἶπω μεταξὺ μας, κύριε μαρκήσιε) θὰ μείνουν ἔκει πολὺν κατόρον, ἐνόσῳ δὲν ἔλθῃ κανεὶς εἰς βοήθειάν σου διὰ νὰ τ' ἀποσύρῃς. Βεβαίως, θταν λήξῃ ἡ προθεσμία, θ' ἀνανεώσῃς τὴν ἐνεγκυρίσειν, ἐὰν δὲν ἔχῃς, ώς πιθανόν, τὰς πεντήκοντα χιλιάδες φράγκων πὰν ν' ἀποσύρῃς τὰ κοσμήματά σου. «Ἀλλ' ἔὰν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἡδονῶν σου λησμονήσῃς ἢ ἀμελήσῃς νὰ ἐκπληρώσῃς πὴν διατύπωσιν τῆς ἀνανεώσεως, τί θὰ συμβῇ: Τὰ κοσμήματα θὰ πωληθοῦν διὰ πλειστηριασμού, καὶ διὰ τοῦ πράξης αὐτὸς μίαν ἡμέραν ώς ὅλες — δὲν θὰ δυνηθῇς πλέον νὰ προσφέρῃς εἰς τὴν σύζυγόν σου τὰ κοσμήματα τῆς μαρκησίας Βερβεῖν.

— Επανάλαμβάνω τὴν πρότασίν μου, κύριε μαρκήσιε, μοὶ δίδεις τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ἐνεγκυροδανειστήριου, διὰ νὰ δυνηθῇ ν' ἀπαλλαξῶ τὰ κοσμήματα, ἀφοῦ δὲ σοῦ παραδώσω τὰς τριάκοντα χιλιάδες φράγκων, θὰ συνυπογράψωμεν συμβόλαιον, διὰ τοῦ διποίου θὰ κηρύξτεσαι χρεώστης μου ὅγδοης κοντά χιλιάδων φράγκων καὶ ἐγὼ θὰ δηλῶ διηληστηριασμού, τὴν ὅποιαν ἔφερον ἀλληλοδιαδόχως πολλαὶ μαρκησίαι Βερβεῖν· καὶ διὰ τοῦτο ἔχουσι μεγαλειτέραν ἔξιαν τῶν χρημάτων.» Περιπλέον θὰ μένουν κατατεθεμένα εἰς ἐμὲ ώς ἐνέχυρον. Περιπλέον θὰ μένουν κατατεθεμένα εἰς τὸν νόμιμον αὐτῶν τόκον.

["Ἐπεται συνέχεια]